

Nuorisopsykiatrisen erikoissairaanhoidon on tulevilla hyvinvointialueella kuu- luttava terveydenhuoltoon - ei sosiaalitoimeen

Hyvinvointialueita pohtivissa kunnissa on useilla alueilla suunniteltu, että lasten-, nuorisopsykiatrisen ja aikuispsykiatrisen palvelut irrotettaisiin muusta erikoissairaanhoidosta ja asemoitaisiin tulevilla hyvinvointialueella sosiaalipalveluihin, erilleen muista lääketieteen erikoisaloista.

Me nuorisopsykiatrisen asiantuntijat vastustamme tällaista suunnitelmaa, koska näin toimimalla nuorisopsykiatrisia palveluita heikennettäisiin entisestään ja samalla tahtomattaan ylläpidettäisiin mielenterveyden häiriöistä kärsivien toissijaista asemaa. Jo tällä hetkellä ollaan tilanteessa, jossa vakavasta mielenterveydenhäiriöstä kärsivän nuoren psykiatrisen tutkimus viivästyy ja hoitoa ei pystytä tarjoamaan näyttöön perustuvien suositusten mukaisesti.

Nuorille erikoistuneita palveluja on kehitettävä kokonaisuutena, joka koostuu perustason ja sekä somaattisen että psykiatrisen erikoissairaanhoidon, palveluista. Palvelut on oltava saatavilla kaikille nuoruusikäisille niin, että ongelmiin on mahdollista puuttua varhain. Perustason palveluja on vahvistettava lisäresurssein ja lisäkoulutuksin hyödyntäen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon mahdollisuuksia.

Nuorisopsykiatrisessa erikoissairaanhoidossa hoidetaan nuorten vakavia mielenterveyden häiriöitä, kuten vakavia mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöitä, psykooseja, vaikeita neuropsykiatrisia häiriöitä, henkeä uhkaavia syömishäiriöitä ja traumaperäisiä häiriöitä. Näiden hoidossa tarvitaan yhteistyötä muiden lääketieteen erikoisalojen kanssa. Noin viidesosalla nuorista on somaattisia pitkäaikaissairauksia, joiden kokonaisuhoitoon kuuluu usein myös psykiatrisia palveluja. Noin kolmasosalla nuorisopsykiatrisen potilaista on myös sosiaalihuollon palvelutarve. Jos nuorisopsykiatria siirtyy epäspesifien psykososiaalisten ongelmien hoitoon sosiaalihuollon johdolla, alaikäisten varsinainen psykiatrisen sairastavuus valuu aikuispsykiatralle, jossa ei ole valmiuksia hoitaa ikäryhmän psyykkisten häiriöitä.

On tunnistettava, että nykyisellään nuorisopsykiatristen sairaansijojen määrä on tarpeeseen nähden liian pieni. Tämä ei korjaannu ehdotetulla hallinnon muutoksella.

Lastensuojelun haasteista nouseva ehdotus nuorisopsykiatrisen asemoinnista sosiaalipalveluihin perustuu virheelliseen olettamukseen asiakkuuksien yhtenevyydestä. Ehdotus myös sivuuttaa lasten- ja nuorisopsykiatrisen yliopistosairaalaroolit, eri alojen työntekijöiden peruskoulutuksen ja nuorisopsykiatrisen erikoistumiskoulutuksen, tutkimustyön, päivystysasetuksen, erikoislääkärivajeen ja lääkiriekrytoinnin yhä kasvavat haasteet

10.2.2022

Suomen nuorisopsykiatrisen yhdistyksen hallituksen puolesta

Puheenjohtaja Kirsi-Maria Haapasalo-Pesu, Nuorisopsykiatrisen erikoislääkäri, Dosentti

Varapuheenjohtaja Anu Raevuori, Nuorisopsykiatrisen erikoislääkäri, Professori

Veikko Aalberg, Nuorisopsykiatrisen erikoislääkäri, Professori

Eila Laukkanen, Nuorisopsykiatrisen erikoislääkäri, Professori emerita

Ilpo Lahti, Psykiatrisen erikoislääkäri, Dosentti